

ระเบียบการปฏิบัติงาน หน้าที่และความรับผิดชอบของแพทย์ประจำบ้าน

โรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน

พฤษภาคม 2557

งานบริการ

การดูแลผู้ป่วยใน

- แพทย์ประจำบ้านทำหน้าที่ดูแลผู้ป่วยร่วมกับอาจารย์แพทย์ประจำหอผู้ป่วย (ward staff) โดยแพทย์ประจำบ้านดูแลผู้ป่วยเป็น primary care
- ในหอผู้ป่วยพิเศษ อาจมีผู้ป่วยบางรายที่เป็นผู้ป่วยส่วนตัวของอาจารย์ท่านอื่นๆที่ไม่ได้เป็น ward staff ในกรณีนี้แพทย์ประจำบ้านประจำหอผู้ป่วยต้องร่วมดูแลผู้ป่วยดังกล่าวด้วย
- ในเวลาราชการให้เริ่ม ward round ก่อนเวลา 8.00 น. และต้องนัดหมายกับ staff ประจำ ward เพื่อ round ร่วมกันในตอนเช้า
- เวลาในความรับผิดชอบในวันราชการคือ 8.00น.-16.30 น. ไม่อนุญาตให้ปฏิบัติงานอื่นๆในเวลาราชการ และไม่อนุญาตให้รับงานนอกโรงพยาบาลในเวลาดังกล่าว
- เมื่อมีผู้ป่วยรับใหม่ พยาบาลประจำหอผู้ป่วยจะตามแพทย์ประจำบ้าน ขอให้แพทย์ประจำบ้าน ขึ้นมาดูแลผู้ป่วย ชักประวัติ ตรวจร่างกาย บันทึกเวชระเบียน รวมถึงการสั่งการรักษาให้เสร็จสิ้นโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่ผู้ป่วยอาการหนักหรือมีปัญหาให้ปรึกษาอาจารย์ประจำหอผู้ป่วยหรืออาจารย์ผู้ admit
- แพทย์ประจำบ้านมีหน้าที่ round ward ในช่วงบ่าย เวลา 14.00น. -16.00 น. เพื่อติดตามอาการผู้ป่วย ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ และส่งเวรให้แพทย์เวรนอกเวลาราชการในวันนั้นๆ
- แพทย์ประจำบ้านมีหน้าที่ในการบันทึกเวชระเบียน admission note, on-off service note และต้องเขียน progress note เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย และผู้ป่วยที่ ICU ควรต้องเขียน progress note ทุกวัน
- เมื่อผู้ป่วย discharge ต้องเขียนสรุปเวชระเบียน และเขียน discharge summary ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ไม่ควรเกิน 3 วันหลังจากที่ผู้ป่วย discharge ในกรณีที่มีการนัดผู้ป่วยมารับการตรวจรักษาต่อ ต้องเขียนรายละเอียดให้ชัดเจน
- ในกรณีผู้ป่วยของทันตแพทย์ ให้แพทย์ประจำบ้านมีหน้าที่ร่วมดูแลผู้ป่วย ไม่จำเป็นต้องเขียน admission note ไม่จำเป็นต้องสั่งการรักษาเองยกเว้นในเวลาฉุกเฉิน แพทย์ประจำบ้านต้องเข้าไปประเมินคนไข้ทุกครั้งที่ได้รับ admit และร่วมดูแลเมื่อเกิด medical problem ที่ได้รับการปรึกษาจากนักศึกษาทันตแพทย์ ทันตแพทย์ หรืออาจารย์ทันตแพทย์ โดยต้องรายงาน staff ward ทราบเสมอ
- ไม่อนุญาตให้แพทย์ประจำบ้านสั่งการรักษาทางโทรศัพท์โดยไม่มาดูแลผู้ป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้ป่วยมีอาการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดปัญหาใหม่ขึ้นมา ในกรณีจำเป็นจริงๆอาจสั่งทางโทรศัพท์ไปก่อนแต่ต้องลงลายมือชื่อกำกับเสมอ โดยเร็ว

การดูแลผู้ป่วยนอก

- ในเวลาราชการให้แพทย์ประจำบ้านออกตรวจผู้ป่วยนอกที่ OPD เวลา 8.30-16.00 น. พักเที่ยง 1 ชั่วโมง
- แพทย์ประจำบ้านที่มีหน้าที่ออก OPD ประจำเดือนใด ให้มีหน้าที่ตรวจรักษาผู้ป่วยทั่วไป ผู้ป่วยพิเศษของอาจารย์ในกรณีที่อาจารย์ติตราสารไม่สามารถมาตรวจได้
- ผู้ป่วยคลินิกพิเศษในบางครั้ง แพทย์ประจำบ้านต้องช่วยอาจารย์แพทย์ประจำคลินิกนั้นๆ ตรวจ ในกรณีที่อาจารย์ติตราสารสำคัญ หรือมีผู้ป่วยมาก และถ้าแพทย์ประจำบ้านจำเป็นต้องทำหน้าที่แทนอาจารย์ ควรนัดผู้ป่วยกลับมาพบอาจารย์ประจำคลินิกนั้นๆ ตามความเหมาะสม
- การตรวจผู้ป่วยโดยทั่วไป ให้พิจารณาตรวจรักษาและส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการตามความเหมาะสม โดยพิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายและเวลาที่ผู้ป่วยต้องรอมากขึ้นด้วย หลีกเลี่ยงการส่ง lab เพียงเพื่อให้พ้นความรับผิดชอบในผู้ป่วยรายนั้นๆ
- การส่งยาควรมีเหตุการณ์ใช้ยาที่เหมาะสม และสั่งยาโดยอิงบัญชียาหลักแห่งชาติ
- ในการตรวจเจ้าหน้าที่หรือญาติเจ้าหน้าที่ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ป่วยทั่วไป หลีกเลี่ยงการสั่งยาโดยที่ไม่เห็นตัวผู้ป่วย
- การออกใบรับรองแพทย์ ให้ออกตามความเหมาะสม ห้ามเขียนใบรับรองแพทย์ย้อนหลังหรือเขียนใบรับรองแพทย์อื่นเป็นเท็จ
- การส่ง lab นอกโรงพยาบาลให้ทำเมื่อมีข้อบ่งชี้ชัดเจน การตรวจ lab ที่มีความเสี่ยงหรือมีค่าใช้จ่ายมากกว่า CT scan ให้ปรึกษาอาจารย์ทุกครั้ง
- ในกรณีที่ผู้ป่วยหรือญาติมาขอประวัติไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลอื่น ให้เขียนหนังสือส่งตัว และถ้าผู้ป่วยหรือญาติต้องการ Xerox เวชระเบียน ต้องขออนุญาตตามขั้นตอน
- ในกรณีที่มีปัญหาในระหว่างการตรวจคนไข้ที่ OPD ให้ปรึกษาอาจารย์แพทย์ที่ตรวจ OPD ในวันนั้นๆ หรือปรึกษาอาจารย์เจ้าของไข้โดยตรง (ในกรณีที่ผู้ป่วยส่วนตัวของอาจารย์)

การอยู่เวรนอกเวลาราชการ

- แพทย์ประจำบ้านที่ทำหน้าที่อยู่เวรจะต้องอยู่ในบริเวณโรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน และต้องพร้อมที่จะมาดูแลผู้ป่วยได้ตลอดเวลา
- เวลาในความรับผิดชอบของแพทย์เวรคือ
 - วันราชการ เวลา 16.30 น. ถึง 8.00 น. ในวันถัดไป
 - วันหยุดราชการ เวลา 8.00 น. ถึง 8.00 น. ในวันถัดไป
- แพทย์เวรจะต้องพร้อมรับเวรตั้งแต่เวลา 16.00 น. ของวันราชการ และเวลา 7.30 น. ของวันหยุดราชการ
- การตามแพทย์เวรจะตามด้วยโทรศัพท์สายในเป็นอันดับแรก หากมีปัญหาหรือกรณีที่จำเป็นจึงจะโทรศัพท์มือถือ

- การแลกเวรสามารถกระทำได้ โดยไม่ต้องรายงานอาจารย์ แต่ต้องมีความยินยอมของเจ้าของเวร และผู้ที่มาอยู่แทน โดยต้องเซ็นใบขอแลกเวรทั้ง 2 คน และส่งให้อาจารย์ผู้ดูแลแพทย์ประจำบ้าน ทราบล่วงหน้า และหากมีความผิดพลาดใดๆเกิดขึ้น ผู้ที่มีชื่อเป็นเจ้าของเวรตามประกาศของ โรงพยาบาลจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในเวรวันดังกล่าว
- ขณะที่อยู่เวรควรแต่งกายให้สุภาพและใส่เสื้อกาวน์ด้วย

หน้าที่ของแพทย์เวร ได้แก่

- ตรวจรักษาผู้ป่วยที่มาขอรับการรักษานอกเวลาราชการ ที่ต้องตรวจนอกเวลา
- รับผู้ป่วยใหม่ที่ admit ในเวลาเวร เขียน admission note และสั่งการรักษา
- มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลผู้ป่วยภายในโรงพยาบาลทั้งหมด คือ ผู้ป่วยสามัญ ผู้ป่วยพิเศษ ผู้ป่วยวิจัย
- เวรวันหยุดราชการจะต้องทำหน้าที่ round ward ผู้ป่วยทุกคน และทุก ward รวมทั้ง ward พิเศษ
- เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย หรือมีการเปลี่ยนแปลงการรักษาต้องเขียน progress note ด้วยเสมอ

การปฏิบัติงานในขณะอยู่เวร

- ควรมีการรับ/ส่งเวรทุกวัน โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีปัญหาหรืออาจจะเกิดปัญหา ในวันธรรมดา เริ่มรับ/ส่งเวลา 16.00 น. วันหยุดราชการ 7.30 น.
- การรับ/ส่งเวรที่ดีจะช่วยให้เวลาในการดูแลผู้ป่วยสั้นลง ผู้ป่วยได้รับการรักษาที่มีความต่อเนื่องมากขึ้น และลดโอกาสเกิดเหตุฉุกเฉินที่แพทย์เวรไม่ทราบมาก่อน
- ควรส่งเวรผู้ป่วยในเวรที่มีปัญหาให้กับเพื่อนแพทย์ประจำบ้านที่มีหน้าที่ดูแลผู้ป่วยในหอผู้ป่วยนั้นๆ เพื่อการดูแลที่ต่อเนื่อง
- ในวันก่อนวันหยุด ควรมีการรับ/ส่งเวรให้ครอบคลุมผู้ป่วยที่ admit ทั้งหมด เนื่องจากแพทย์เวรจำเป็นต้อง round ผู้ป่วยทุก ward
- ในกรณีมีการตามแพทย์เวร ขอให้ขึ้นไปดูแลผู้ป่วยตามความเหมาะสม ไม่ควรตั้งการรักษาทางโทรศัพท์ ถ้ามีความจำเป็นต้องลงลายมือชื่อกำกับเสมอ

การอยู่เวรตรวจคนไข้นอกเวลาราชการ (OPD ชั้น 1, Fever Clinic)

- เวรตรวจคนไข้นอกเวลาราชการคือ
- วันราชการ เวลา 16.00-22.00 น.
- วันหยุดราชการ เวลา 08.00-11.00น.
- แพทย์ประจำบ้านที่อยู่เวรในช่วงดังกล่าว จะต้องอยู่ประจำที่ OPD ชั้น 1 ตลอดช่วงที่อยู่เวร
- ห้ามปฏิเสธการตรวจ/ดูแลคนไข้ที่พยาบาล Screen มาให้ตรวจแล้วโดยเด็ดขาด

การปรึกษาอาจารย์แพทย์นอกเวลาราชการ

- ทางโรงพยาบาลได้มีการกำหนดอาจารย์แพทย์ second call เพื่อรับปรึกษาปัญหาต่างๆ ให้กับแพทย์ประจำบ้านที่อยู่เวรตลอดเวลา
- ในกรณีที่ตามอาจารย์แพทย์ประจำเวรนั้นๆ ไม่ได้ ให้พิจารณาตามอาจารย์เจ้าของไข้/อาจารย์ประจำหอผู้ป่วย หรือผู้อำนวยการโรงพยาบาลได้ตามความเหมาะสม
- ในกรณีที่ผู้ป่วยใน โครงการวิจัย ให้ปรึกษาอาจารย์ประจำโครงการวิจัยนั้นๆ เป็นกรณีๆ ไป
- ในกรณีที่ผู้ป่วยมีปัญหารุนแรงหรือต้องการความช่วยเหลือด่วน หากมีอาจารย์แพทย์ท่านใดอยู่ในโรงพยาบาล ให้สามารถปรึกษาได้ทันที
- ในกรณีที่มีปัญหาต้องปรึกษาอาจารย์ แพทย์เวรก็ยังมีหน้าที่ต้องดูแลผู้ป่วยในรายนั้นเช่นเดิม และขอให้ประสานงานกับอาจารย์อย่างใกล้ชิด และควรจะเป็นผู้รายงานและรับคำปรึกษาจากอาจารย์ด้วยตัวเอง

แนวทางการรับผู้ป่วยไว้ในโรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน

- ผู้ป่วยสามัญ : รับผู้ป่วยโรคเขตร้อนทุกชนิด ผู้ป่วยในโครงการวิจัยมาลาเรีย ในกรณีโรคอื่นๆ ทางอายุรกรรมอื่นๆ สามารถรับได้ตามความเหมาะสม ในกรณีที่ไม่แน่ใจควรปรึกษา ward staff หรืออาจารย์แพทย์ที่ OPD ก่อนเสมอ
- ผู้ป่วยพิเศษ : รับผู้ป่วยโรคเขตร้อน ผู้ป่วยในโครงการวิจัยมาลาเรีย และผู้ป่วยทางอายุรกรรมอื่นๆ ที่อาการไม่หนักมาก ไม่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด และมีญาติเฝ้าตลอดเวลา
- ในผู้ป่วยหนักมากหรือผู้ป่วยที่เป็นโรคเรื้อรังที่ต้องเข้ารับการรักษาเป็นเวลายาวนาน ให้ปรึกษา ward staff ก่อนเสมอ
- ผู้ป่วยโรคอื่นๆ พิจารณารับได้ตามสมควร ในกรณีไม่แน่ใจให้ปรึกษา ward staff
- ในกรณีที่โรงพยาบาลอื่น refer มา ในกรณีผู้ป่วย malaria และโรคเขตร้อนอื่นๆ ให้พิจารณารับทุกราย ยกเว้นในบางกรณีเท่านั้น เช่น ผู้ป่วยอาการหนักมากที่อาจจะเกิดปัญหาหากกลางทาง ควรจะต้อง stabilized ผู้ป่วยก่อน แล้วจึงรับ refer
- ในกรณีโรคอื่นๆ ที่โรงพยาบาลอื่นขอ refer มา ให้คุยกับแพทย์ผู้ดูแลโดยตรง และพิจารณาตามความเหมาะสม ถ้าไม่แน่ใจให้ปรึกษา ward staff ก่อน
- การรับผู้ป่วยเข้า ICU ต้องเป็นผู้ป่วย severe malaria หรือผู้ป่วยอื่นๆ ที่มีอาการหนัก และต้องรายงานอาจารย์เจ้าของไข้ และอาจารย์ประจำ ICU ประจำเดือนนั้นๆ ก่อนเสมอ